Autor Guste Santini
Subota, 18 Svibanj 2002 10:27

Odnos makro i mikroekonomije, u zavisnosti od razvojnog ciklusa, divergiraju i konvergiraju. Danas važeća ekonomska znanost - polazeći od opće teorije ravnoteže - definira odnos svih subjekata u procesu reprodukcije. Skladni odnos - matematski interpertiran - svojom elegantnošću impresionira. Ipak život nije moguće interpretirati glatkim krivuljama vladajuća paradigma postaje tek "Uvod u ekonomiju". Kada bi se odista ekonomski procesi mogli interpretirati kao predvidivo ponašanje tada bi što šta u ekonomiji bilo jasno, per definicionem, i ne bi bilo razloga za tolika sporenja među ekonomistima (na sreću, ona su ipak manja nego što se to ljudima van struke čini). Ne kaže se slučajno da u raspravi ekonomista ima više mišljenja nego što ima ekonomista. Ipak, to, prije svega, pokazuje svekoliku složenost ekonomskih procesa.

U protivnom ekonomija bi bila determnistička, a ne skup stohastičkih procesa. Što više ekonomisti nisu sigurni što znači izraz protumačena u odnosu na ukupnu varijancu osim tek kao načelno određenje. Teorija determinističkog kaosa - koju su nam dale prirodne znanosti - značajno unapređuju promišljanja o prirodi ekonomskih zbivanja. Financijska tržišta su, kako bi rekao Soros, lakše predvidljiva ukoliko zamjenimo klasični pristup novim pristupom u kojem dominiraju nepredvidive varijable.

Zbog čega ovakav uvod? Prije svega mnogi identificiraju analizu kretanja tvrtke sa računovodstvenim klasifikacijama. Računovodstvo kao takvo, ako je ažurno, olako se identificira sa gotovim nalazima o stanju odnosne tvrtke. Jasno da je to krivi pristup. Informacije ex post tek su ulazni parametri, i sami po sebi nisu dostatni, da bi se postavila dijagnoza i prognoza.

Upravo, po mojem mišljenju, **rad prof. dr. Janka Tintora polazi od nedjeljivosti procesa reprodukcije, od njegove multiplikativne i višeslojne složenosti, koju valja promatrati u vremenu u kojoj se sama transformira i na temelju interakcije mjenja svoj nadsistem - društveni sistem. To je snažan i za analizu primjeren pristup kada se želi prezentirati tako složena materija kao što je tvrtka kao sistem i odnos tvrtke i okruženja gdje je tvrtka tek element sistema. Autor to precizno kaže: "Sve je stalno sa svim u vezi!"**

Pri tome posebno valja istaknuti autorov pristup analizi u kojem "razgraničuje" na prvi pogled teoriju i praksu - iako stalno vodi brigu o njihovom prožimanju - te prirodnoj konvergenciji i konačnom stapanju jedne i druge u znanost koja je u stanju proći odlučne praksom uspostavljene ispite svoje egzistencije. Istovremeno sistematski - sebi svojstvenom upornošću - gradi i analizira cjelokupni sistem analize stavljajući je u vremenske tokove - dinamizira je - i kaže: "…analiza je, ili bi trebala biti, trajno potrebni generator novih cilju usmjerenih spoznaja jer suvremeno poduzeće mora uspostaviti tezaurus koji se oblikuje učenjem iz vlastitog djelovanja."

Ne napuštajući činjenicu o složenim dinamičkim međuovisnostima elemenata i podsistema autor odlučno ukazuje da ovo nije knjiga "recepata" kako u pojedinačnom slučaju sačiniti konkretnu analizu. Upravo suprotno autor ističe da se njegov rad treba interpretirati kao naputak kako razumjeti poslovnu analizu i analiziranje. Ovo posebno ističem u vremenu kada svi imaju svoje formule uspjeha, te će svatko uspjeti ako pročita baš tu knjigu. Obično jedini tko dobilva u

toj i takvoj priči jest autor te "nezaobilazne" knjige.

Koja bi mogla biti poruka ove kompleksne i, očito, godinama pisane knjige. Relacija analiza - dijagnoza - prognoza čine analizu početnom točkom cjelokupnog procesa i točkom s kojim proces ponovno započinje. Ovo ukazuje na vremensku dimenziju analize. **Posebno bih podvukao dojam da se ovim radom vraćamo analitičkoj ekonomiji u kojoj nema mjesta lakim rješenjema - nema alkemije. Iako se vrijeme dinamizira moramo shvatiti da u tom i takvom vremenu moramo još dublje zaroniti u problem kako nam površna analiza ne bi dala krivu predodžbu o kretanjima. Ništa nije opasnije od olako obećane brzine.**

U tom smislu sugeriram svim ekonomskim analitičarima da uživaju u bogatstvu koje nam je autor podario.